

כל ימי הזירו לד' (9), על נפש מת לא יבא [לאוהל שהמת שם]. (10)

על נפש מת לא יבא", וכתב הטעם בזה, ד"נזרו" משמע שהוא נזיר בין על ידי עצמו בין על ידי אחרים [כי אף בנזירות על ידי אחר שייך לשון "נדר" וכמו ששינו בנזיר כח ב: "האב מדיר את בנו בנזיר"], ו"הזירו" משמע שהזיר הוא את עצמו, וללמד בא הכתוב שמשון שהיה נזיר על ידי מלאך, לא היה אסור בטומאת מת, וכמבואר בנזיר ד ב.

ואין דבריו נוחים אלא לדעת הסובר שם, שאי אפשר לקבל נזירות שמשון [ראה שם], אבל לדעת הסובר שכל אדם יכול לקבל נזירות שמשון ומותר ליטמא למתים, אין נוח כל כך.

ב. ויש שביארו באופן אחר, כי במקום שאמר הכתוב "הזירו לה" נקט הכתוב לשון "הזירו", דהיינו פעולת עשיית הנזירות שהוא עושה לשם שמים [כדלעיל בתחלת הפרשה "להזיר לה"], וכדפירש רש"י שם], אבל כשלא אמר הכתוב "לה", אמר "נזרו", דמשמע שהוא נזיר בעצמותו ואין הכתוב מתיחס לפעולת עשיית הנזירות, ובה אין שייך "לה".

ג. בשו"ת הרדב"ז עמד בדקדוק לשון הפסוקים שמתחילה פירש הכתוב את הנזירות מן היין, ואחר כך כשבא הכתוב לומר שהנזיר אסור בחרצנים וזגים אמר: "כל ימי נזרו מכל אשר יעשה וגו'", וכן כשלימד הכתוב איסור התגלחת, אמר: "כל ימי נדר נזרו תער לא יעבור על ראשו", וכן באיסור הטומאה אמר: כל ימי הזירו לה' על נפש מת לא יבא", ולמד מזה, שעיקר הנזירות היא, שהוא מקבל על עצמו להנזר מן היין, וכתוצאה מכך אסרתו התורה גם בתגלחת וטומאה, ואף מה שנאסר בחרצנים וזגים אין זה משום עיקר קבלתו, אלא משום גדר וסייג לעיקר הנזירות.

ד. ואולם במדרש כאן בפרשתנו [פרשה י אות ה] איתא: "הזהירה [המלאך] לאשת מנוח אמו של שמשון] שלא תשתה חומץ יין וחומץ שכר

ואפילו קיבל על עצמו נזירות פחותה משלשים יום, הרי הוא נזיר שלשים יום; ומכאן ואילך מקבל על עצמו כל זמן שירצה, אלא שאין נזירות לשעות אלא לימים שלמים בלבד.

ד. דין סתירה על ידי תגלחת:

א. מי שגילח את ראשו, או שגילחוהו אחרים ואפילו באונס, הרי הוא סותר את נזירותו שלשים יום, כמבואר במנשה בנזיר לט ב; ונחלקו הראשונים בכיבוי דין זה:

דעת התוספות: יסוד דין זה הוא משום מצות התגלחת במלאת ימי נזרו, שהיא אינה מתקיימת אלא בשיער נזירות של שלשים יום, ואם נתגלח צריך הוא להמתין שלשים יום מיום שנתגלח עד שיגלח תגלחת מצוה, ובימים אלו כל דקדוקי נזירות עליו, אך אין כאן "סתירה" של שלשים יום, כי אותם ימים שנותרו לו עד סוף מנין נזירותו הרי הם באים בחשבון שלשים הימים.

דעת הרמב"ם: כל שנתגלח הרי הוא מפסיק את מנין נזירותו שלשים יום, עד שיגדל שערו, ואז ימשיך למנות את ימי נזירותו, וכן היא דעת ראשונים אחרים.

ב. נחלקו תנאים אם סתירה זו היא אפילו אם גילח שתי שערות בלבד, או שאינה אלא כשגילח רוב ראשו, [ראה נזיר מ א], וקיימא לן שאינו סותר אלא כשגילח את רוב ראשו.

ג. קיימא לן שהוא סותר אפילו אם לא גילח כעין תער, ואם נשאר בשיער כדי לכוף ראשו לעיקרו, דין זה מתבאר בסוגיא בנזיר דף לט ודף מ.

9. דקדק המלבי"ם, שבפסוק ד' לענין איסור בכל אשר יעשה מגפן היין אמר הכתוב "כל ימי נזרו מכל אשר יעשה מגפן היין וגו'", וכן באיסור התגלחת אמר הכתוב [פסוק ה'] "כל ימי נדר נזרו תער לא יעבור על ראשו", ואילו כאן גבי איסור טומאה אמר הכתוב "כל ימי הזירו לה'";